

2.1 Vývoj vyjížděky za prací a její intenzity

Zjišťování údajů o dojížděce za prací je součástí sčítání lidu již od roku 1961, přesto nelze porovnávat data o meziobecní dojížděce v delším časovém horizontu. K hlavním příčinám patří územní změny a nemožnost přepočítat počty vyjíždějících z obcí na současnou územní strukturu. Zatímco se v 60. a zejména v 70. letech obce slučovaly a tím se administrativně snižoval počet vyjíždějících ekonomicky aktivních osob z obcí, koncem 80. let a v 90. letech se obce rozdělávaly. Jejich počet vzrostl oproti polovině 80. let o více než 180, a to vedlo k růstu počtu vyjíždějících za prací mimo obec trvalého bydliště.

Vzhledem k tomu, že se menší obce odpojovaly od center dojížděky, byly ovlivněny i údaje o počtu pracovních míst v těchto centrech. V letech 1991 – 2001 vzniklo v kraji 54 převážně malých obcí a 3 obce zanikly, což srovnatelnost dat o dojížděce již tak významně neovlivňuje, a proto řada tabulek obsahuje data také ze sčítání 1991. Města, kterých se týkaly územní změny v tomto období, jsou v textové tabulce 4.3 označena křížkem.

Souhrnné údaje za celý kraj jsou plně srovnatelné od roku 1980, údaje za předchozí léta srovnatelné nejsou vzhledem k rozsáhlým územním změnám z roku 1974 mezi Středočeským krajem a Hlavním městem Prahou. Rovněž údaje o meziokresní dojížděce nejsou v delší časové řadě srovnatelné, protože v průběhu posledních čtyřiceti let došlo k řadě územních změn mezi okresy. K meziokresním územním změnám došlo, kromě okresů Mělník a Rakovník, ve všech ostatních deseti okresech kraje. Pokud jde o srovnatelnost údajů za poslední dvě sčítání, tj. v roce 1991 a 2001, nejsou v důsledku meziokresních územních změn plně srovnatelné údaje za okresy Benešov, Kolín, Kutná Hora, Nymburk, Praha-východ a Praha-západ.

Na zvýšení intenzity vyjížděky za prací působila skutečnost, že stále častěji žijí občané dlouhodobě mimo obec trvalého pobytu a vazba na trvalé bydliště je jen formální (do trvalého bydliště se vůbec nevracejí). Data o dojížděce se přitom zjišťovala o cestě z místa trvalého bydliště do místa pracoviště (kromě doby denní dojížděky a dopravního prostředku, které se týkaly každodenní cesty, tedy i z místa přechodného ubytování).

Menší vliv na růst dojížděky za prací vyvolala metodická změna v zařazování vojáků v základní službě. V roce 1991 byli zařazeni podle posledního zaměstnání a údaj o dojížděce vyjadřoval stav před nástupem ZVS. V roce 2001 byli sečtení jako příslušníci armády, a proto se jejich bydliště (místo trvalého pobytu) lišilo od místa pracoviště (posádka).

Z dalších faktorů, které ovlivnily srovnatelnost údajů o ekonomické aktivitě a částečně také o dojížděce za prací, byly metodické odlišnosti ve vymezení ekonomicky aktivního obyvatelstva. Mezi ekonomicky aktivní nebyly v roce 2001 zařazeny osoby na rodičovské dovolené, naproti tomu byli započtení pracující studenti a učni a zaměstnaní cizinci s dlouhodobým pobytem.

Na rozdíl od předchozích sčítání byla v roce 2001 zjišťována dojížděka (docházka) za prací i v případě, že zaměstnaná osoba pracovala v obci bydliště, avšak v jiném objektu, než ve kterém bydlela. V některých publikovaných tabulkách ze SLDB 2001 je možné se setkat s údajem „vyjíždějící celkem“, zahrnujícím vyjížděku v rámci obce a vyjížděku z obce.

V roce 2001 **vyjíždělo** z obcí Středočeského kraje za prací celkem 279 664 obyvatel. Ve srovnání s rokem 1991 se počet vyjíždějících za prací mimo obec bydliště zvýšil o 6 114 osob, to je o 2,2 %. Výrazněji, o 3,4 %, vzrostla vyjížděka u žen, kterých v roce 2001 vyjíždělo za prací mimo obec bydliště 116 801, to je o 3 844 více než v roce 1991. Počet mužů vyjíždějících za prací z obce bydliště vzrostl proti roku 1991 o 2 270 osob, to je o 1,4 %.

Na zvýšení vyjížděky se podílely zejména strukturální změny v hospodářství v devadesátých letech, které sebou přinesly poměrně výrazné snížení pracovních příležitostí v menších městech a obcích a z toho plynoucí nutnost orientace na zaměstnání ve větších městech a průmyslových centrech.

Absolutně i relativně výrazný nárůst vyjíždějících osob za prací mimo obec bydliště proti roku 1991 byl zaznamenán zejména v okresech Benešov (o 15,7 %), Kladno (o 5,7 %), Kolín (o 7,9 %) a Mladá Boleslav (o 17,1 %).

Ve srovnání s rokem 1980, kdy údaje o dojížděce a vyjížděce jsou z hlediska územních změn za celý kraj ještě srovnatelné, vyjíždělo za prací mimo obec bydliště v roce 2001 téměř o 7 500 osob více. Celkový počet vyjíždějících za prací byl tedy proti roku 1980 vyšší o 2,8 % a podíl vyjíždějících osob na celkovém počtu ekonomicky aktivních (resp. v r.2001 na celkovém počtu zaměstnaných) vzrostl z 45,6 % v roce 1980 na 51,4 % v roce 2001.

I když v důsledku územních změn nejsou údaje za okresy v letech 1980 až 2001 plně srovnatelné, jsou podobné tendence patrné u okresů Benešov, Beroun, Kladno, Kolín, Mladá Boleslav, Příbram a Rakovník. U ostatních pěti okresů byla vyjížděka nižší, i když nijak zvlášť výrazně.

Tab. 2.1 Základní ukazatele dojížděky za prací v letech 1991 a 2001

Kraj, okres		Vyjíždějící z obce				Dojíždějící do obce			
		celkem	v tom		denně	celkem	v tom		denně
			muži	ženy			muži	ženy	
Kraj celkem	1991	273 550	160 593	112 957	254 472	219 004	132 040	86 964	203 034
	2001	279 664	162 863	116 801	240 805	212 902	131 068	81 834	183 909
Benešov	1991	19 267	11 237	8 030	17 348	16 720	9 699	7 021	15 797
	2001	22 294	13 023	9 271	18 383	17 507	9 997	7 510	15 057
Beroun	1991	23 051	13 507	9 544	22 018	20 428	11 854	8 574	19 695
	2001	22 040	12 680	9 360	19 289	17 331	10 273	7 058	15 412
Kladno	1991	34 224	20 238	13 986	32 777	27 977	18 194	9 783	25 545
	2001	36 159	21 223	14 936	31 047	21 162	13 224	7 938	18 756
Kolín	1991	21 609	12 817	8 792	19 587	19 872	11 734	8 138	18 131
	2001	23 312	13 617	9 695	19 670	16 636	9 905	6 731	14 498
Kutná Hora	1991	16 079	9 615	6 464	14 418	14 406	8 497	5 909	13 191
	2001	15 361	9 557	5 804	12 544	11 973	7 568	4 405	10 268
Mělník	1991	22 395	13 185	9 210	21 033	18 422	11 450	6 972	16 460
	2001	22 120	13 004	9 116	19 187	16 324	10 291	6 033	13 686
Mladá Boleslav	1991	22 909	13 363	9 546	21 004	21 201	12 725	8 476	19 676
	2001	26 824	15 655	11 169	23 973	31 714	20 603	11 111	27 680
Nymburk	1991	22 117	13 235	8 882	20 190	17 973	10 381	7 592	16 540
	2001	21 370	12 597	8 773	18 149	14 358	8 345	6 013	12 203
Praha-východ	1991	29 244	16 764	12 480	27 782	18 286	11 239	7 047	16 962
	2001	27 516	15 457	12 059	24 400	21 402	13 661	7 741	17 954
Praha-západ	1991	27 053	15 372	11 681	25 720	12 022	7 498	4 524	11 070
	2001	26 523	14 538	11 985	23 582	15 939	10 099	5 840	13 351
Příbram	1991	23 284	13 901	9 383	21 200	21 064	12 516	8 548	19 865
	2001	23 567	14 033	9 534	19 868	18 682	11 229	7 453	16 446
Rakovník	1991	12 318	7 359	4 959	11 395	10 633	6 253	4 380	10 102
	2001	12 578	7 479	5 099	10 713	9 874	5 873	4 001	8 598

Do obcí Středočeského kraje **dojíždělo za prací** v roce 2001 celkem 212 902 osob. Počet dojíždějících se proti roku 1991 snížil o 6 102 osob, to je o 2,8 %. Ve srovnání s dojížděkou mužů za prací značně poklesla proti roku 1991 dojížděka u žen. Počet dojíždějících žen za prací do obcí se snížil téměř o pět % a celkové snížení dojížděky u žen o 5 130 osob je více než pětinasobné oproti snížení dojížděky za prací u mužů .

Proti roku 1991 byl zaznamenán v roce 2001 pokles dojížděky za prací do obcí v osmi okresech kraje, z nichž nejvíce poklesla dojížděka v okresech Kladno, Kolín a Nymburk. Pokles dojížděky do obcí v okrese Kladno o více než 6 800 osob představuje úbytek téměř o jednu čtvrtinu. Přírůstek dojížděky za prací do obcí se proti roku 1991 projevil zejména v okresech Mladá Boleslav, Praha-východ a Praha-západ. Nejvyšší nárůst byl zaznamenán v okrese Mladá Boleslav, kde přírůstek dojížděky do obcí proti roku 1991 o 10 513 osob představuje zvýšení dojížděky téměř o polovinu. Na celkovém přírůstku dojížděky do obcí v okrese Mladá Boleslav se ze tří čtvrtin podílí zvýšení dojížděky u mužů, kde nárůst proti roku 1991 představuje téměř 52 %.

Počet vyjíždějících osob za prací z obcí kraje byl v letech 1980, 1991 i 2001 vyšší než počet osob, které do obcí kraje dojížděly. Po poklesu záporného salda dojížděky v roce 1991 proti roku 1980 z 62 177 osob na 54 546 osob, došlo v roce 2001 opět k dalšímu zvýšení převahy vyjíždějících osob nad dojíždějícími o více než dvanáct tisíc a záporné saldo dosáhlo už 66 762 osob.

I když údaje za okresy nejsou, jak už bylo dříve uvedeno, z důvodů meziokresních územních změn plně srovnatelné, převažuje prakticky u všech okresů vyjížděka nad dojížděkou. Výjimku tvoří pouze okres Mladá Boleslav, kde v roce 2001 byl počet dojíždějících o 4 890 osob vyšší než počet osob, které z obcí okresu za prací vyjížděly. Převaha dojížděky za prací nad vyjížděkou v roce 2001 na Mladoboleslavsku se ovšem projevila pouze u mužů, u žen bylo v tomto roce saldo dojížděky záporné.

V roce 2001 **vyjíždělo denně** za prací v obcích Středočeského kraje celkem 240 805 osob, to je více než 87 % z celkového počtu osob vyjíždějících z obcí za prací. Proti roku 1991 se denní vyjížděka za prací snížila téměř o 13 700 osob, to je o 5,4 %.

K poklesu denní vyjíždky za prací došlo v devíti okresech kraje. Nejvýraznější zvýšení denní vyjíždky za prací proti roku 1991 bylo zaznamenáno v okrese Mladá Boleslav (o více než 14 %), k menšímu nárůstu došlo dále i v okresech Benešov a Kolín.

Tab. 2.2 Vyjíždějící za prací v letech 1991 a 2001 podle prostorového typu dojíždky

Kraj, okres	Vyjíždějící z obce celkem	v tom								
		počet vyjíždějících				podíl vyjíždějících (v %)				
		do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí ¹⁾	do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí ¹⁾	
Kraj celkem	1991	273 550	168 904	24 874	78 979	793	61,7	9,1	28,9	0,3
	2001	279 664	142 324	30 277	105 713	1 350	50,9	10,8	37,8	0,5
Benešov	1991	19 267	13 929	1 589	3 708	41	72,3	8,2	19,2	0,2
	2001	22 294	13 630	2 038	6 499	127	61,1	9,1	29,2	0,6
Beroun	1991	23 051	18 043	1 358	3 601	49	78,3	5,9	15,6	0,2
	2001	22 040	13 943	2 046	5 978	73	63,3	9,3	27,1	0,3
Kladno	1991	34 224	22 658	2 454	8 990	122	66,2	7,2	26,3	0,4
	2001	36 159	16 244	3 450	16 274	191	44,9	9,5	45,0	0,5
Kolín	1991	21 609	14 192	2 556	4 824	37	65,7	11,8	22,3	0,2
	2001	23 312	11 492	3 262	8 476	82	49,3	14,0	36,4	0,4
Kutná Hora	1991	16 079	11 496	2 160	2 387	36	71,5	13,4	14,8	0,2
	2001	15 361	8 916	2 914	3 472	59	58,0	19,0	22,6	0,4
Mělník	1991	22 395	13 655	3 313	5 367	60	61,0	14,8	24,0	0,3
	2001	22 120	10 767	3 386	7 886	81	48,7	15,3	35,7	0,4
Mladá Boleslav	1991	22 909	18 241	1 410	3 192	66	79,6	6,2	13,9	0,3
	2001	26 824	21 669	1 794	3 240	121	80,8	6,7	12,1	0,5
Nymburk	1991	22 117	14 777	3 099	4 198	43	66,8	14,0	19,0	0,2
	2001	21 370	11 025	4 091	6 163	91	51,6	19,1	28,8	0,4
Praha-východ	1991	29 244	8 924	1 754	18 472	94	30,5	6,0	63,2	0,3
	2001	27 516	6 537	2 122	18 704	153	23,8	7,7	68,0	0,6
Praha-západ	1991	27 053	5 664	2 204	19 061	124	20,9	8,1	70,5	0,5
	2001	26 523	4 444	1 814	20 110	155	16,8	6,8	75,8	0,6
Příbram	1991	23 284	18 249	1 334	3 602	99	78,4	5,7	15,5	0,4
	2001	23 567	15 449	1 552	6 403	163	65,6	6,6	27,2	0,7
Rakovník	1991	12 318	9 076	1 643	1 577	22	73,7	13,3	12,8	0,2
	2001	12 578	8 208	1 808	2 508	54	65,3	14,4	19,9	0,4

¹⁾ v roce 1991 včetně vyjíždějících na Slovensko

Z celkového počtu osob vyjíždějících z obcí za prací vyjíždělo 142 324 osob za prací do jiné obce svého okresu. Podíl osob vyjíždějících za prací do jiné obce svého okresu se snížil z 61,7 % v roce 1991 na 50,9 % v roce 2001. Nejvyšší podíl vnitrookresní vyjíždky v roce 2001 měl okres Mladá Boleslav (80,8 % z celkového počtu osob vyjíždějících z obce za prací) a okres Příbram, kde do jiných obcí okresu vyjíždělo 65,5 % z celkového počtu osob vyjíždějících z obce za prací. Okres Mladá Boleslav byl také jediným okresem, kde se zvýšil podíl vnitrookresní vyjíždky v roce 2001 proti roku 1991, a to o 1,2 procentního bodu. Nejvyšší pokles vnitrookresní vyjíždky mezi roky 1991 a 2001 byl zaznamenán v okrese Kladno, kde se počet osob vyjíždějících za prací do jiné obce svého okresu snížil proti roku 1991 o 6 414 osob. Jejich podíl na celkovém počtu osob vyjíždějících z obce za prací se v letech 1991 až 2001 snížil o 21,3 procentního bodu.

Proti roku 1991 se v roce 2001 zvýšila vyjíždka za prací do jiného okresu kraje, do jiných krajů i do zahraničí. V úhrnu za kraj vyjíždělo z obcí za prací do jiného okresu kraje 30 277 osob, to je 10,8 % z celkového počtu osob vyjíždějících z obcí za prací. Podíl tohoto prostorového typu vyjíždky se proti roku 1991 zvýšil o 1,7 procentního bodu. K nárůstu došlo ve všech okresech kraje s výjimkou okresu Praha-západ, kde byl počet osob vyjíždějících za prací do jiného okresu proti roku 1991 o necelých 400 osob nižší.

Výraznější zvýšení mezi roky 1991 a 2001 bylo zaznamenáno zejména u vyjíždky za prací do jiných krajů, kde se v našem kraji výrazně uplatnil vliv vyjíždky za prací do Prahy. V roce 2001 vyjíždělo z obcí za prací do jiného kraje celkem 105 713 osob, to je 37,8 % z celkového počtu osob vyjíždějících z obcí za prací. Proti roku 1991 se počet vyjíždějících osob za prací do jiného kraje zvýšil o 26 734 osob a podíl vyjíždějících osob za prací do jiného kraje z celkového počtu osob vyjíždějících z obcí za prací vzrostl o 8,9 procentního bodu.

Nejvyšší přírůstek počtu osob vyjíždějících za prací do jiného kraje proti roku 1991 se projevil na okrese Kladno, kde počet vyjíždějících osob za prací do jiného kraje vzrostl proti roku 1991 téměř o 7 300 osob a podíl vyjíždějících osob za prací do jiného kraje z celkového počtu osob vyjíždějících z obcí za prací vzrostl

v tomto období o 18,7 procentního bodu. Vyjíždka za prací do jiného kraje vzrostla proti roku 1991 ve všech okresech kraje, podíl vyjíždějících osob za prací do jiného kraje z celkového počtu osob vyjíždějících z obcí za prací vzrostl rovněž ve všech okresech kraje s výjimkou okresu Mladá Boleslav. V tomto okrese byl podíl vyjíždky mimo kraj o 1,9 procentního bodu nižší než v roce 1991 i přesto, že absolutně se počet osob vyjíždějících za prací do jiného kraje zvýšil. Ke zvýšení došlo jen o necelých 50 osob, a to se spolu s vysokými přírůstky v ostatních prostorových typech vyjíždky projevilo v poklesu podílu vyjíždky mimo kraj.

Do zahraničí vyjíždělo ze Středočeského kraje v roce 2001 celkem 1 350 osob, to je 0,5 % z celkového počtu osob vyjíždějících z obcí za prací. Ve srovnání s rokem 1991 se počet vyjíždějících osob za prací do zahraničí zvýšil o 557 osob a podíl vyjíždějících osob do zahraničí z celkového počtu osob vyjíždějících z obcí za prací vzrostl o 0,2 procentního bodu. Počty osob vyjíždějících za prací do zahraničí nejsou v jednotlivých okresech nijak významné, nejvíce obyvatel vyjíždělo v roce 2001 do zahraničí z okresu Kladno (191 osob) a Příbram (163 osob). Podíl vyjíždějících osob do zahraničí z celkového počtu osob vyjíždějících z obcí za prací se v roce 2001 pohyboval v rozsahu 0,3 – 0,7 %.

Tab. 2.3 Dojíždějící za prací v letech 1991 a 2001 podle prostorového typu dojíždky

Kraj, okres	Dojíždějící do obce celkem ¹⁾	v tom						
		počet dojíždějících			podíl dojíždějících (v %)			
		z jiné obce okresu	z jiného okresu kraje	z jiného kraje	z jiné obce okresu	z jiného okresu kraje	z jiného kraje	
Kraj celkem	1991	219 004	168 904	25 097	25 003	77,1	11,5	11,4
	2001	212 902	142 324	30 277	40 301	66,8	14,2	18,9
Benešov	1991	16 720	13 929	1 555	1 236	83,3	9,3	7,4
	2001	17 507	13 630	2 089	1 788	77,9	11,9	10,2
Beroun	1991	20 428	18 043	1 098	1 287	88,3	5,4	6,3
	2001	17 331	13 943	1 358	2 030	80,5	7,8	11,7
Kladno	1991	27 977	22 658	2 784	2 535	81,0	10,0	9,1
	2001	21 162	16 244	2 318	2 600	76,8	11,0	12,3
Kolín	1991	19 872	14 192	3 978	1 702	71,4	20,0	8,6
	2001	16 636	11 492	3 518	1 626	69,1	21,1	9,8
Kutná Hora	1991	14 406	11 496	1 300	1 610	79,8	9,0	11,2
	2001	11 973	8 916	1 139	1 918	74,5	9,5	16,0
Mělník	1991	18 422	13 655	1 725	3 042	74,1	9,4	16,5
	2001	16 324	10 767	2 328	3 229	66,0	14,3	19,8
Mladá Boleslav	1991	21 201	18 241	1 217	1 743	86,0	5,7	8,2
	2001	31 714	21 669	2 437	7 608	68,3	7,7	24,0
Nymburk	1991	17 973	14 777	1 972	1 224	82,2	11,0	6,8
	2001	14 358	11 025	2 057	1 276	76,8	14,3	8,9
Praha-východ	1991	18 286	8 924	4 973	4 389	48,8	27,2	24,0
	2001	21 402	6 537	6 598	8 267	30,5	30,8	38,6
Praha-západ	1991	12 022	5 664	2 334	4 024	47,1	19,4	33,5
	2001	15 939	4 444	4 321	7 174	27,9	27,1	45,0
Příbram	1991	21 064	18 249	1 261	1 554	86,6	6,0	7,4
	2001	18 682	15 449	1 400	1 833	82,7	7,5	9,8
Rakovník	1991	10 633	9 076	900	657	85,4	8,5	6,2
	2001	9 874	8 208	714	952	83,1	7,2	9,6

¹⁾ v roce 1991 bez dojíždějících ze Slovenska

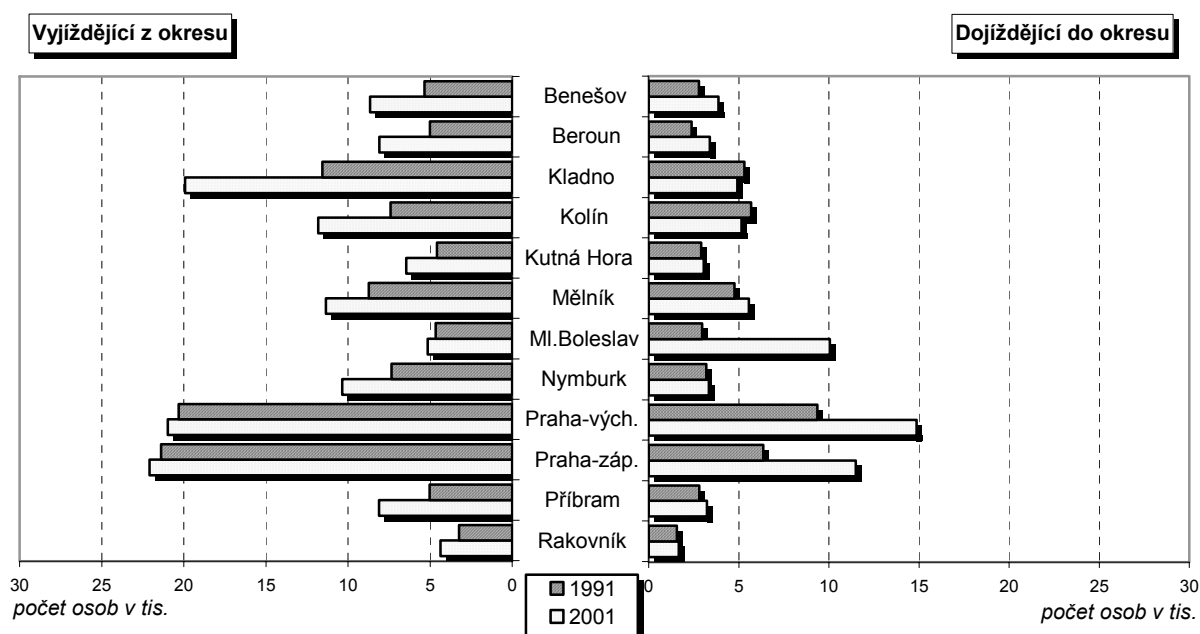
Pokud jde o dojíždku za prací do obcí Středočeského kraje podle prostorového typu dojíždky, došlo v období 1991 – 2001 k poměrně výraznému poklesu vnitrookresní dojíždky. Za prací uvnitř jednotlivých okresů dojíždělo z jiné obce okresu v roce 2001 celkem 142 324 osob, to je o 26 580 méně než v roce 1991. Podíl dojíždějících osob za prací z jiné obce okresu na celkovém počtu osob dojíždějících za prací do obce se snížil proti roku 1991 o 10,3 procentního bodu na 66,8 %. Pokles počtu dojíždějících osob za prací z jiné obce okresu se projevilo ve všech okresech kraje, kromě okresu Mladá Boleslav, kde uvnitř okresu dojíždělo z jiné obce okresu za prací v roce 2001 celkem 21 669 osob, to je o 3 428 osob více než v roce 1991.

K mírnému zvýšení proti roku 1991 došlo v rámci celého Středočeského kraje u dojíždky za prací z jiných okresů kraje. Počet dojíždějících v této prostorové kategorii dojíždky vzrostl z 25 097 v roce 1991 na 30 277 osob v roce 2001, a v důsledku výraznějšího snížení celkové dojíždky do obcí proti roku 1991 se podíl dojíždějících za prací z jiného okresu kraje na celkovém počtu dojíždějících do obcí zvýšil téměř o 3 procentní body. Pokles dojíždějících za prací z jiného okresu kraje se projevilo u čtyř okresů kraje, z nich

nejvíce u okresu Kladno (o 466 osob) a Kolín (o 460 osob). U ostatních osmi okresů počty dojíždějících osob do obcí z jiných okresů kraje proti roku 1991 vzrostly, nejvyšší nárůst se projevil v okrese Praha – západ, kde do obcí za prací dojíždělo z jiných okresů kraje v roce 2001 celkem 4 321 osob, to je o 1 987 osob více než v roce 1991. Podíl dojíždějících za prací z jiného okresu kraje na celkovém počtu dojíždějících do obcí okresu Praha – západ se proti roku 1991 zvýšil o 7,7 procentního bodu a dosáhl 27,1 %. Vysoký podíl dojíždějících za prací z jiného okresu kraje na celkovém počtu dojíždějících do obcí okresu vykazuje rovněž okres Praha – východ (30,8 %), kde za prací do obcí okresu z jiných okresů kraje dojíždělo téměř 6 598 osob, to je o 1 625 více než v roce 1991 a podíl dojíždějících za prací z jiného okresu kraje na celkovém počtu dojíždějících do obcí okresu Praha – východ se proti roku zvýšil o 3,6 procentního bodu.

Za prací do obcí ve Středočeském kraji dojíždělo z jiných krajů v roce 2001 celkem 40 301 osob. Ve srovnání s rokem 1991 se počet dojíždějících zvýšil o 15 298 osob a podíl této prostorové formy dojížděky na celkovém počtu osob dojíždějících za prací do obcí v kraji se zvýšil z 11,4 % na 18,9 %, to je o 7,5 procentního bodu. K nárůstu u této prostorové formy dojížděky došlo, kromě okresu Kolín, u všech okresů kraje. Zdaleka nejvyšší přírůstek byl zaznamenán v okrese Mladá Boleslav, kde do obcí okresu dojíždělo za prací z jiných krajů v roce 2001 celkem 7 608 osob, to je o 5 865 více než v roce 1991. Podíl dojížděky z jiných krajů na celkovém počtu dojíždějících do okresu Mladá Boleslav dosáhl 24,0 %, což je téměř trojnásobně více než v roce 1991.

Vyjíždka a dojíždka za prací z okresů kraje v letech 1991 a 2001

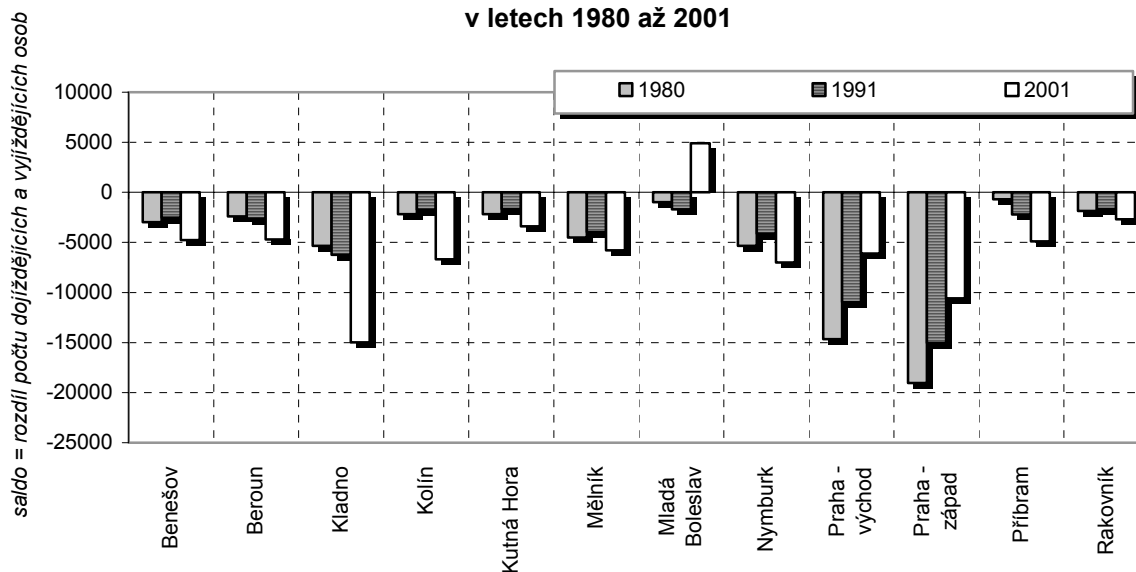

I přes problémy srovnatelnosti údajů za roky 1980, 1991 a 2001 způsobené meziokresními územními změnami lze konstatovat, že saldo dojížděky a vyjížděky je ve všech uvedených letech a ve všech okresech záporné a ve většině okresů se prohlubovalo.

Výjimku tvořily okresy Praha – východ, Praha – západ a okres Mladá Boleslav. Na okresech Praha – východ a Praha – západ se záporné saldo meziokresní dojížděky a vyjížděky v letech 1980 - 2001 plynule a poměrně výrazně snižovalo. Okres Mladá Boleslav je jediným okresem, který vykázal kladné saldo dojížděky a vyjížděky, a to v roce 2001, kdy počet dojíždějících do okresu byl vyšší než počet osob, které z okresu za prací vyjížděly.

Okresy kraje se mezi sebou nijak zvlášť neliší ani při posuzování salda dojížděky a vyjížděky u mužů a žen. Nejvýraznější růst záporného salda dojížděky a vyjížděky u mužů v roce 2001 oproti roku 1991 se projevil u okresu Kladno, kde se záporné saldo zvýšilo z 2 044 v roce 1991 na 7 896 v roce 2001, to je o 5 852 osob. U žen došlo k nejvyššímu nárůstu záporného salda rovněž v okrese Kladno, kde v roce 2001 představovalo záporné saldo dojížděky a vyjížděky 6 910 osob. Proti roku 1991, kdy záporné saldo činilo u žen na okrese Kladno 4 203 osob, došlo tedy v roce 2001 k nárůstu převahy vyjížděky žen z okresu za prací nad dojížděkou o dalších 2 707 osob.

Vývoj salda dojížděky a vyjížděky za prací podle okresů v letech 1980 až 2001

Pokud jde o výše uvedené okresy Praha – východ a Praha – západ, kde se saldo v roce 2001 oproti roku 1991 snížilo, lze konstatovat, že snížení záporného salda se u obou okresů projevilo daleko výrazněji u žen, než u mužů. Na okrese Praha – východ pokleslo záporné saldo v roce 2001 oproti roku 1991 u mužů o 3 815 osob a u žen jen o 1 187 osob. Obdobná relace je i na okrese Praha – západ, kde se záporné saldo proti roku 1991 u mužů snížilo o 3 478 osob a u žen o 1 043 osob.

Pokud jde o denní dojížděku a vyjížděku za prací, je možné konstatovat, že tendence vývoje salda celkové dojížděky a vyjížděky do okresů, (resp. z okresů), uvedené v předchozích odstavcích, jsou prakticky shodné i v posuzování vývoje salda u denní dojížděky a vyjížděky v okresech kraje.

Jak ukazuje tabulka na následující straně, v letech 1991 – 2001 došlo mezi okresy Středočeského kraje k nárůstu vzájemné dojížděky a vyjížděky o 4 761 osob. Do jiných okresů Středočeského kraje vyjíždělo za prací nejvíce osob z okresu Nymburk a Kladno.

Z obcí nymburského okresu vyjíždělo v roce 2001 za prací do ostatních okresů kraje celkem 4 091 osob, cílem jejich vyjížděky byl zejména okres Kolín, kam směřovalo 1 468 osob, to je téměř 36 % z celkového počtu a okres Praha-východ, kam vyjíždělo celkem 977 osob.

Z okresu Kladno vyjíždělo v roce 2001 za prací do ostatních okresů kraje celkem 3 450 osob, z nich více než 1 230 osob do okresu Praha – východ a 1 130 osob do okresu Mělník. Vyjížděka do těchto dvou okresů se podílela na celkové vyjížděce z okresu Kladno více než dvěma třetinami.

I u ostatních okresů Středočeského kraje vyjížděli obyvatelé za prací v převažující míře do sousedních okresů.

Z okresu Benešov vyjíždělo v roce 2001 za prací do ostatních okresů kraje celkem 2 038 osob, z nichž nejvíce do okresu Praha – východ (777 osob) a Praha – západ (437 osob).

Z okresu Kolín vyjíždělo v roce 2001 za prací do ostatních okresů kraje celkem 3 262 osob, z nich 1 261, to je 39 % do sousedního okresu Nymburk.

Z okresu Kutná Hora vyjíždělo v roce 2001 za prací do ostatních okresů kraje celkem 2 256 osob, z nich téměř tři čtvrtiny do okresu Kolín.

Z okresu Mělník vyjíždělo v roce 2001 za prací do ostatních okresů kraje celkem 3 368 osob, z nichž téměř 60 % směřovalo do okresu Praha – východ.

Vyjížděka z okresu Mladá Boleslav do ostatních okresů byla relativně malá. Z tohoto okresu vyjíždělo v roce 2001 za prací do ostatních okresů kraje celkem 1 794 obyvatel, jejichž cílem byl z více než 60 % okres Praha-východ.

Ze 2 122 osob vyjíždějících z okresu Praha – východ v roce 2001 za prací do ostatních okresů kraje vyjížděla zhruba čtvrtina do okresu Praha – západ a čtvrtina do okresu Mělník.

Z okresu Praha – západ vyjíždělo v roce 2001 za prací do ostatních okresů kraje celkem 1 814 obyvatel, z nich nejvíce (473 osob, tj. 26 %) do sousedního okresu Praha – západ a dalších cca 35 % do okresů Beroun a Kladno.

Z Příbramska vyjíždělo v roce 2001 za prací do ostatních okresů kraje celkem 1 552 osob a cílem jejich vyjížděky byl zejména okres Praha – západ, kam vyjíždělo 35 % z celkového počtu vyjíždějících a okres Benešov, kam směřovala více než jedna čtvrtina vyjíždějících.

Z okresu Rakovník vyjíždělo v roce 2001 za prací do ostatních okresů kraje celkem 1 808 osob, z nichž téměř tři čtvrtiny vyjížděly za prací do okresu Kladno.

Tab. 2.4 Meziokresní dojíždka za prací v kraji v letech 1980 - 2001

Kraj, okres	Celkem	v tom okres dojíždky												
		Benešov	Beroun	Kladno	Kolín	Kutná Hora	Mělník	Mladá Boleslav	Nymburk	Praha - východ	Praha - západ	Příbram	Rakovník	
Kraj celkem	1980	27 085	1 727	1 422	3 249	4 333	1 367	2 024	1 076	2 086	4 981	2 039	1 802	979
	1991	25 516	1 652	1 134	2 908	4 026	1 316	1 798	1 017	1 972	5 032	2 400	1 325	936
	2001	30 277	2 089	1 358	2 318	3 518	1 139	2 328	2 437	2 057	6 598	4 321	1 400	714
v tom okres vyjíždky:														
Benešov	1980	1 534	x	22	46	22	414	17	17	15	256	286	436	3
	1991	1 592	x	11	34	24	403	37	22	12	313	301	432	3
	2001	2 038	x	31	26	77	212	22	45	22	777	437	384	5
Beroun	1980	1 448	24	x	223	11	5	18	12	3	22	265	710	155
	1991	1 419	60	x	242	11	10	13	9	7	27	339	529	172
	2001	2 046	31	x	171	15	10	26	15	7	49	1 000	589	133
Kladno	1980	2 506	37	155	x	12	16	938	22	9	128	393	39	757
	1991	2 525	80	200	x	24	33	797	47	23	105	505	37	674
	2001	3 450	24	212	x	16	15	1 130	49	25	190	1 234	49	506
Kolín	1980	2 889	83	10	51	x	759	50	44	1 390	468	14	14	6
	1991	2 627	116	9	32	x	681	28	52	1 270	409	15	15	x
	2001	3 262	181	10	25	x	726	32	109	1 261	810	79	24	5
Kutná Hora	1980	2 389	337	20	34	1 814	x	14	31	55	46	17	19	2
	1991	2 258	338	8	26	1 656	x	49	56	55	55	7	6	2
	2001	2 914	957	8	19	1 588	x	28	62	83	115	44	9	1
Mělník	1980	3 134	21	12	423	16	14	x	322	39	2 107	155	19	6
	1991	3 335	34	14	360	26	24	x	262	51	2 333	209	16	6
	2001	3 386	19	28	289	27	17	x	579	65	2 025	293	33	11
Mladá Boleslav	1980	1 366	23	7	43	35	10	156	x	428	628	7	21	8
	1991	1 410	49	8	51	83	17	129	x	370	687	6	6	4
	2001	1 794	30	41	19	43	35	129	x	363	1 086	23	17	8
Nymburk	1980	3 760	21	10	42	2 167	92	75	479	x	835	24	13	2
	1991	3 201	34	11	37	1 859	91	68	401	x	680	11	6	3
	2001	4 091	36	23	32	1 468	66	77	1 331	x	977	55	21	5
Praha - východ	1980	1 894	539	15	54	235	28	395	100	131	x	274	119	4
	1991	1 803	395	14	29	328	27	408	128	165	x	289	15	5
	2001	2 122	239	24	40	249	33	577	181	205	x	548	21	5
Praha - západ	1980	2 861	431	480	743	10	10	301	13	6	455	x	394	18
	1991	2 249	336	377	608	8	9	242	15	5	391	x	245	13
	2001	1 814	144	298	323	20	13	267	22	13	473	x	220	21
Příbram	1980	1 346	200	389	51	7	14	28	24	6	25	584	x	18
	1991	1 372	196	294	55	2	14	16	20	11	18	692	x	54
	2001	1 552	414	389	30	13	11	24	26	10	78	543	x	14
Rakovník	1980	1 958	11	302	1 539	4	5	32	12	4	11	20	18	x
	1991	1 725	14	188	1 434	5	7	11	5	3	14	26	18	x
	2001	1 808	14	294	1 344	2	1	16	18	3	18	65	33	x

Z pohledu dojíždky do jednotlivých okresů Středočeského kraje, byly největšími centry dojíždky z ostatních okresů kraje okresy Praha – východ a Praha – západ, kam z ostatních okresů dojíždělo 10 919 osob, to je více než 36 % z celkového počtu osob, které v kraji dojížděly do ostatních okresů za prací.

Nejvíce osob do okresu Praha-východ dojíždělo z okresu Mělník, do okresu Praha – západ směřovalo nejvíce dojíždějících osob z okresu Kladno. Nejméně osob dojíždělo z jiných okresů kraje do okresu Rakovník. Celkem 2 025 osob, které vyjížděly z okresu Mělník za prací do okresu Praha – východ je současně i nejvyšší absolutní počet osob v meziokresní dojíždce a vyjíždce za prací v rámci všech okresů Středočeského kraje.